

Soós Tamás
SZAKDOLGOZAT

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR

GÉPGYÁRTÁSTUDOMÁNY ÉS -TECHNOLÓGIA TANSZÉK

SZAKDOLGOZAT

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gépészmérnöki Kar
Gépgyártástudomány és -technológia Tanszék
Szakdolgozat

DIGITÁLIS ADMITTANCIA SZABÁLYOZÓ STABILITÁSÁNAK VIZSGÁLATA

Soós Tamás

Konzulens:

Vizi Máté Benjámin

Témavezető:

Tóth András

Budapest, 2023.12.13.

Nyilatkozatok

Köszönetnyilvánítás

Kivonat

Tartalomjegyzék

---

1. Bevezetés	1
2. Impedancia modell	3
3. Fizikai modell	5
3.1. Egyenáramú motor dinamikája	5
3.2. Egyenáramú motor stabilitása	7
4. Megfigyelhetőség	9
5. Állapotmegfigyelő	11
6. Irányíthatóság	13
7. Szabályozó modellezése	15
7.1. Nyomaték kompenzáció	15
7.2. Szabályozó stabilitása	17
8. Stabilitásvizsgálat időkéssel	21
8.1. Vizsgálati módszerek összehasonlítása	21
8.2. Stabilitás folytonos időben	21
8.3. Stabilitás diszkrét időben	21
9. Kísérleti eredmények	23
10. Összegzés	25
11. Következtetések	27
FÜGGELÉK	29
A. Measurement dataset	31

Ábrák jegyzéke

3.1. Az egyenáramú motor áramköri diagramja	5
3.2. Az egyenáramú motor szabadtest ábrája	6
7.1. Impedancia szabályozó közvetlen nyomaték méréssel	15
7.2. Impedancia szabályozó szöggyorsulás méréssel	17
7.3. Külső nyomatékra és feszültségre adott válasz összehasonlítása, $J = 0.01 [kg \cdot m^2]$, $K_m = 0.01 [kg \cdot \frac{m^2}{s^2}]$, $B_m = 0.1 [kg \cdot \frac{m^2}{s}]$, $L = 0.5 [H]$, $R = 1 [\Omega]$	18

Táblázatok jegyzéke

7.1. Physical parameters of the laboratory rig	19
A.1. Dataset for the equilibrium position measurement.	31

1. Bevezetés

[1–4]

[5, 7]

[6]

2. Impedancia modell

Az eredményes ember-robot interakció érdekében a szabályozó előírása nem csupán az elérni kívánt pozíció vagy kifejtett nyomaték, hanem a mozgásállapot és a kifejtett nyomaték közötti összefüggés. Ezt az összefüggést (linearitása végett) egy tömeg-rugó-csillapítás modell adja meg a továbbiakban, mely a következő alakban írható fel:

$$M_e \ddot{\theta} + B_e \dot{\theta} + K_e \theta = \tau_e . \quad (2.1)$$

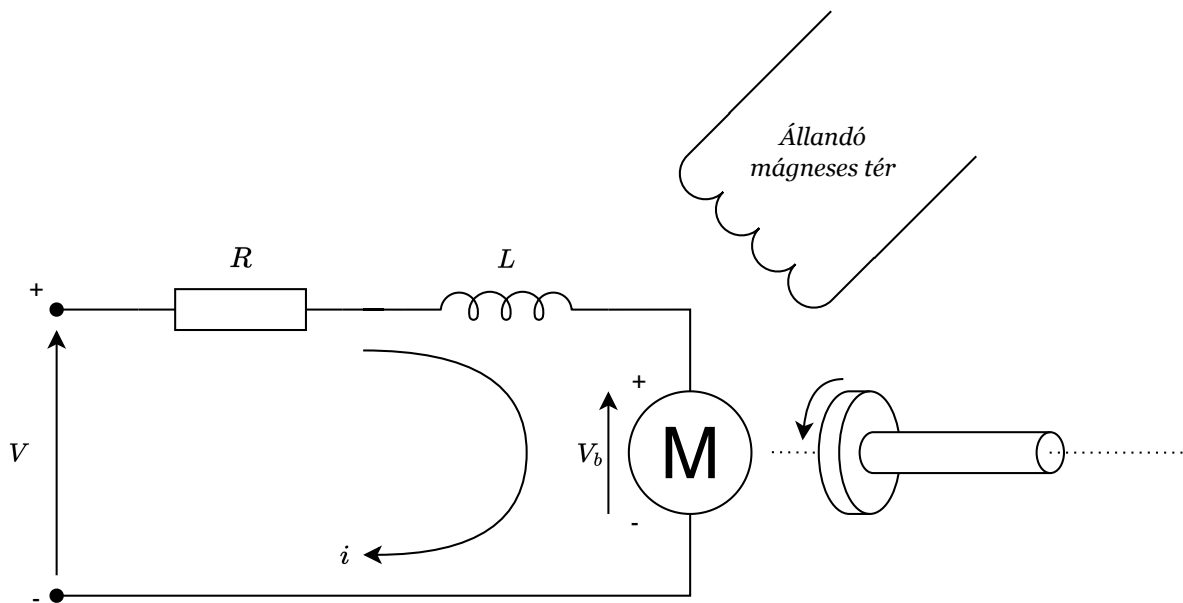
A modell három paraméterrel rendelkezik, ahol M_e a rendszer előírt tehetetlensége, B_e a viszkózus csillapítása, K_e a rugóállandója és τ_e a rendszerre ható külső nyomaték.

3. Fizikai modell

Ebben a fejezetben a robot egyetlen motorjának fizikai modellje kerül bevezetésre. A kapott dinamikai leírás lehetővé teszi az időkéssel kiegészített stabilitásvizsgálatot.

3.1. Egyenáramú motor dinamikája

3.1. ábra. Az egyenáramú motor áramköri diagramja

A robot motorjának modelljét a 3.1-es ábra mutatja. A felhasznált motor feltételezeten állandó gerjesztésű. A kifejtett nyomaték a Biot–Savart-törvény szerint arányos a forgórészen átfolyó árammal. A forgórészben indukált feszültség pedig arányos annak szögsebességével. A Lenz-törvény alapján

$$\begin{aligned}\tau_m &= K_\tau i, \\ V_b &= K_e \dot{\theta},\end{aligned}\tag{3.1}$$

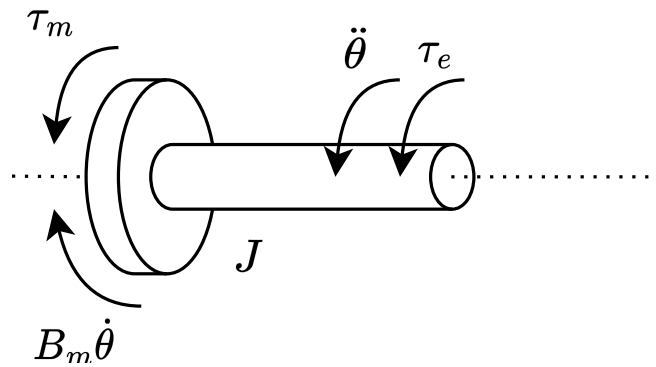
ahol K_τ a nyomatékállandó, K_e a sebesség-feszültség állandó, τ_m a kifejtett nyomaték, i a rotor árama, V_b az rotorban indukált feszültség és $\dot{\theta}$ a rotor szögsebessége. Az energia-megmaradás törvénye alapján a két konstans értéke megegyezik

$$K_m := K_\tau = K_e, \quad (3.2)$$

így a következőkben K_m paraméterként jelennek meg. A forgórész áramkörére Kirchhoff I. törvénye alapján felírható

$$V - Ri - L \frac{di}{dt} - K_m \dot{\theta} = 0, \quad (3.3)$$

ahol R a forgórész tekercsének ellenállása, L a tekercs induktivitása, K_m a motorállandó, V a motor feszültsége, i a motoráram és θ a szögelfordulás. A forgórészt merev testnek

3.2. ábra. Az egyenáramú motor szabadtest ábrája

tekintve, annak mozgásegyenlete a dinamika alaptétele és az SZTÁ (lásd 3.2. ábra) alapján a következő alakban vezethető le:

$$J \ddot{\theta} = -B_m \dot{\theta} + \tau_m + \tau_e, \quad (3.4)$$

ahol J a forgórész tehetetlensége, B_m a viszkózus csillapítási együttható, K_m a motorállandó, θ a szögelfordulás, i a motoráram, τ_m a motor által kifejtett nyomaték és τ_e a forgórészre ható külső nyomaték.

A (3.3) és (3.4) egyenletek egyértelműen leírják a rendszer időtartománybeli viselkedését. A további vizsgálathoz kedvezőbb a differenciálegyenleteket állapottér modellként felírni. Egy állapottér modell általánosan

$$\begin{aligned} \dot{\mathbf{x}} &= \mathbf{A}\mathbf{x} + \mathbf{B}\mathbf{u}, \\ \mathbf{y} &= \mathbf{C}\mathbf{x} + \mathbf{D}\mathbf{u} \end{aligned} \quad (3.5)$$

alakban írható fel, ahol $\mathbf{x} = [\theta \ \dot{\theta} \ i]^T$ az állapotvektor, $\mathbf{u} = [\tau_e \ V]^T$ a bemeneti vektor és $y = \theta$ a kimenet. Az (3.3) és (3.4) egyenleteket átrendezve az állapot-átmeneti mátrix $\mathbf{A}$, a bemeneti mátrix $\mathbf{B}$, a kimeneti mátrix $\mathbf{C}$ és a segédmátrix $\mathbf{D}$

$$\begin{aligned}\mathbf{A} &= \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & -\frac{B_m}{J} & \frac{K_m}{J} \\ 0 & -\frac{K_m}{L} & -\frac{R}{L} \end{bmatrix}, \\ \mathbf{B} &= \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}, \\ \mathbf{C} &= \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \\ \mathbf{D} &= \mathbf{0}\end{aligned}\tag{3.6}$$

alakban származtatható.

A frekvenciatartománybeli vizsgálatokhoz felírható a rendszer szög-nyomaték és szög-feszültség átviteli függvénye. Az állapottér modellt felhasználva

$$\frac{Y(s)}{U(s)} = \mathbf{C}(s\mathbf{I} - \mathbf{A})^{-1}\mathbf{B}\tag{3.7}$$

általános formában, ahol $\mathbf{I}$ az identitás mátrix. Behelyettesítve (3.6) paramétereit (3.7) alapján a karakterisztikus polinom felírható

$$p(s) := s \left(J L s^2 + (B_m L + J R) s + K_m^2 + B_m R \right) = 0\tag{3.8}$$

alakban. Az átviteli függvények pedig felírhatók

$$\begin{aligned}\frac{\theta(s)}{\tau_e(s)} &= \frac{Ls + R}{p(s)}, \\ \frac{\theta(s)}{V(s)} &= \frac{K_m}{p(s)}\end{aligned}\tag{3.9}$$

alakban.

3.2. Egyenáramú motor stabilitása

A motor stabilitása az (3.8)-as karakterisztikus egyenletből meghatározható. A karakterisztikus egyenletben megjelenik egy zérus, mely az origóban helyezkedik el. Ebből következik, hogy a rendszer egységugrás bemenetre korlátlanul nagy szögelfordulással válaszol. Ez a jelen alkalmazásban nem elfogadható. Ha a szabályozókör visszacsatoló

ága megszakad, a motor a megengedhető mozgástartományon kívülre fordulhat. A biztonságos működéshez szükséges például egy végállaskacsolót beépíteni, mely segítségével a motor mozgástartománya mechanikailag is az előírt tartományon belülre korlátozható.

4. Megfigyelhetőség

A felhasznált szenzorok minimalizálása érdekében egy kimenet mérése a cél, így a kimenetek közül egyedül a szögelfordulás áll elő közvetlen mérésből. A szabályozó teljes állapotvisszacsatolásra fog épülni, így a kimenet mérésével minden állapot megfigyelhető kell legyen. Az (3.5) és (3.6) egyenletek alapján a kimeneti megfigyelhetőség feltétele, hogy

$$\begin{bmatrix} \mathbf{C} \\ \mathbf{CA} \\ \mathbf{CA}^2 \end{bmatrix} \quad (4.1)$$

legyen maximális rangú. A feltételben szereplő mátrixot a motorparaméterekkel kifejezve:

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & -\frac{B_m}{J} & \frac{K_m}{J} \end{bmatrix}, \quad (4.2)$$

mely redukált lépcsős alakban

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}, \quad (4.3)$$

alakú. Tehát a rendszer minden állapota megfigyelhető a szögelfordulás méréséből.

5. Állapotmegfigyelő

Az állapotvisszacsatoláshoz szükséges belső állapotokra (a szögelforduláson kívül) egy megfigyelő ad becslést. Elkülönítve a mért és becsült állapotokat (3.5) felírható

$$\begin{aligned} \begin{bmatrix} \dot{x}_a \\ \dot{\mathbf{x}}_b \end{bmatrix} &= \begin{bmatrix} A_{aa} & \mathbf{A}_{ab} \\ \mathbf{A}_{ba} & \mathbf{A}_{bb} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_a \\ \mathbf{x}_b \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} B_a \\ \mathbf{B}_b \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \tau_e \\ V \end{bmatrix}, \\ y &= \begin{bmatrix} 1 & \mathbf{0} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_a \\ \mathbf{x}_b \end{bmatrix} \end{aligned} \quad (5.1)$$

alakban, ahol $x_a = \theta$ a mért szögelfordulás és $\mathbf{x}_b = [\dot{\theta} \ i]^T$ jelöli a becsült állapotokat. A továbbiakban jelölje $\tilde{\mathbf{x}}$ a becsült paramétereket. Legyen

$$\begin{aligned} \hat{\mathbf{A}} &= \mathbf{A}_{bb} - \mathbf{K}_e \mathbf{A}_{ab}, \\ \hat{\mathbf{B}} &= \hat{\mathbf{A}} \mathbf{K}_e + \mathbf{A}_{ba} - \mathbf{K}_e A_{aa}, \\ \hat{\mathbf{F}} &= \mathbf{B}_b - \mathbf{K}_e B_a, \end{aligned} \quad (5.2)$$

ahol $\hat{\mathbf{A}}$ a megfigyelő belső állapotának (továbbiakban $\tilde{\eta}$) dinamikáját adja meg, $\hat{\mathbf{B}}$ és $\hat{\mathbf{F}}$ a mért illetve a becsült állapotok bemeneti mátrixai. A becsült állapotok és az állapotváltozók közötti összefüggés ekkor

$$\begin{aligned} \eta &= \mathbf{x}_b - \mathbf{K}_e y, \\ \tilde{\eta} &= \tilde{\mathbf{x}}_b - \mathbf{K}_e y \end{aligned} \quad (5.3)$$

alakban adható meg. A belső állapot dinamikája

$$\dot{\tilde{\eta}} = \hat{\mathbf{A}} \tilde{\eta} + \hat{\mathbf{B}} y + \hat{\mathbf{F}} u. \quad (5.4)$$

Végül (5.1) kimeneti egyenletének átalakításával a rendszer becsült állapotvektora

$$\tilde{\mathbf{x}} = \hat{\mathbf{C}} \tilde{\eta} + \hat{\mathbf{D}} y, \quad (5.5)$$

ahol

$$\hat{\mathbf{C}} = \begin{bmatrix} \mathbf{0} \\ \mathbf{I}_{n-1} \end{bmatrix}, \quad \hat{\mathbf{D}} = \begin{bmatrix} 1 \\ \mathbf{K}_e \end{bmatrix}, \quad (5.6)$$

mely tartalmazza a mért állapotot is.

6. Irányíthatóság

A szabályozó akkor tudja követni a számára előírt impedancia modellt, ha megfelelő bemeneti feszültség alkalmazásával eljuttatható az előírt állapotba. Az (3.5)-os állapotter modell alapján a kimeneti irányíthatóság feltétele, hogy

$$\left[CB \mid CAB \mid CA^2B \mid D \right] \quad (6.1)$$

legyen maximális rangú. Ez csak egy szükséges, de nem elégséges feltétele az impedancia modell alkalmazhatóságának. Felhasználva (3.6) paramétereit a (6.1)-es feltételben szereplő mátrix

$$\left[0 \quad 0 \quad \frac{K_m}{JL} \quad 0 \right], \quad (6.2)$$

alakba írható át. Továbbá ez a mátrix redukált lépcsős alakban

$$\left[0 \quad 0 \quad 1 \quad 0 \right], \quad (6.3)$$

mely mátrix rangja megegyezik sorainak számával, így az irányíthatóság feltétele teljesül.

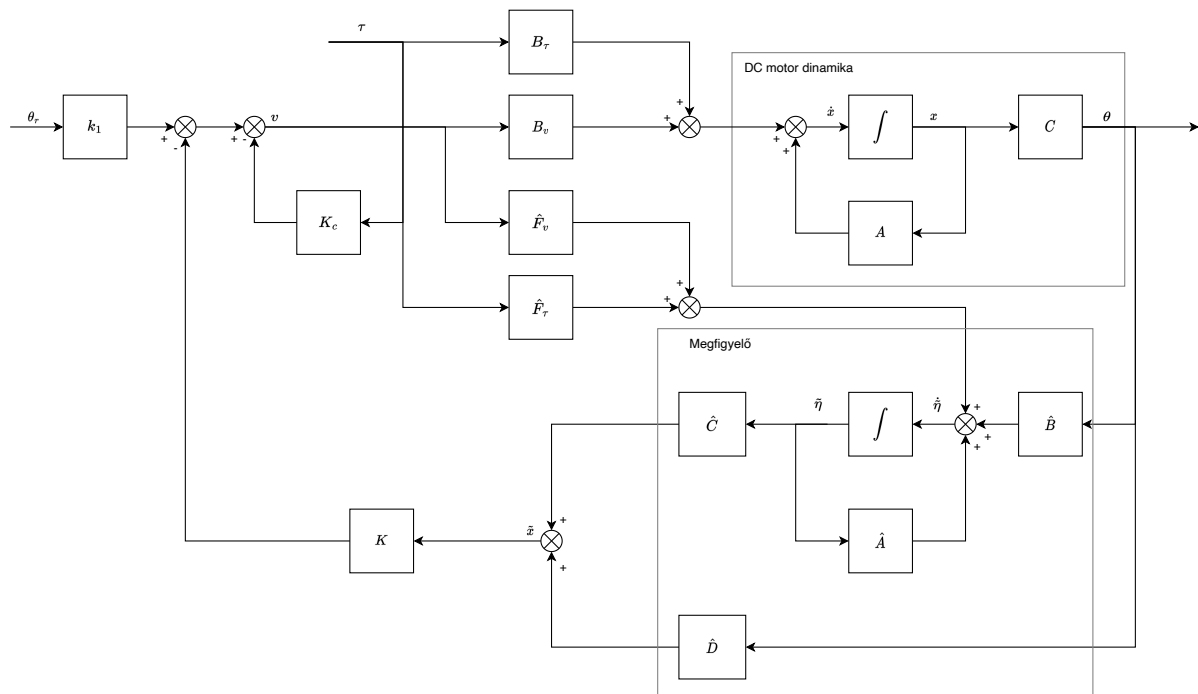

7. Szabályozó modellezése

7.1. Nyomaték kompenzáció

A modell két bemenete közül csak a feszültségre van hatással a szabályozó. A külső nyomaték környezeti hatásokból ered. Az impedancia modell mindkét bemenetre adott válasz alakját előírja, így a környezet hatását a feszültség megváltoztatásával kell kompenzálni. A kompenzáció a külső nyomaték direkt vagy indirekt visszacsatolásával érhető el. Direkt mérés esetén a külső nyomaték értékét egy szenzor adja meg, mely dinamikája jelen vizsgálat során elhanyagolható. Az állapotmegfigyelővel és kompenzációval ellátott rendszer teljes blokkdiagramját az 7.1-es ábra mutatja. A

7.1. ábra. Impedancia szabályozó közvetlen nyomaték méréssel

teljes rendszer dinamikája az (3.6)-es állapotter modell és az (??)-es állapotmegfigyelő

összekapcsolásával írható le, a következő visszacsatolási összefüggéssel

$$V = -\mathbf{K}\tilde{\mathbf{x}} - K_c\tau + k_1\theta_r, \quad (7.1)$$

ahol $\mathbf{K}$ az állapot visszacsatolási mátrix, K_c a nyomaték kompenzációs együttható, k_1 a az állapot visszacsatolási mátrix első eleme és θ_r az előírt szögelfordulás. Behelyettesítve (3.6)-ba

$$\dot{\mathbf{x}} = \mathbf{A}\mathbf{x} + \mathbf{B}_V[-\mathbf{K}\tilde{\mathbf{x}} - K_c\tau + k_1\theta_r] + \mathbf{B}_\tau\tau, \quad (7.2)$$

ahol a bemeneti mátrix $\mathbf{B}$ oszlopai elkülönítve $\mathbf{B}_V$ és $\mathbf{B}_\tau$ paraméterként jelennek meg. Bevezetve a valós és becsült állapot közötti hibát, mint

$$\mathbf{e} = \mathbf{x} - \tilde{\mathbf{x}}, \quad (7.3)$$

(7.2) a következő alakra hozható

$$\dot{\mathbf{x}} = (\mathbf{A} - \mathbf{B}_V\mathbf{K})\mathbf{x} + \mathbf{B}_V\mathbf{K}\mathbf{e} + (\mathbf{B}_\tau - \mathbf{B}_VK_c)\tau + \mathbf{B}_Vk_1\theta_r, \quad (7.4)$$

a becsült állapot kiküszöbölésével. A valós és becsült állapot közötti eltérés dinamikája pedig (7.3) felhasználásával

$$\dot{\mathbf{x}}_b = \mathbf{A}_{b\theta}x_\theta + \mathbf{A}_{bb}\mathbf{x}_b + \mathbf{B}_{bB}V + \mathbf{B}_{b\tau}\tau, \quad (7.5)$$

$$\dot{\tilde{\mathbf{x}}}_b = (\mathbf{A}_{bb} - \mathbf{K}_e\mathbf{A}_{\theta b})\tilde{\mathbf{x}}_b + \mathbf{A}_{b\theta}x_\theta + \mathbf{K}_e\mathbf{A}_{\theta b}\mathbf{x}_b + \mathbf{B}_{bB}V + \mathbf{B}_{b\tau}\tau, \quad (7.6)$$

melyeket kivonva egymásból

$$\dot{\mathbf{e}} = (\mathbf{A}_{bb} - \mathbf{K}_e\mathbf{A}_{\theta b})\mathbf{e}. \quad (7.7)$$

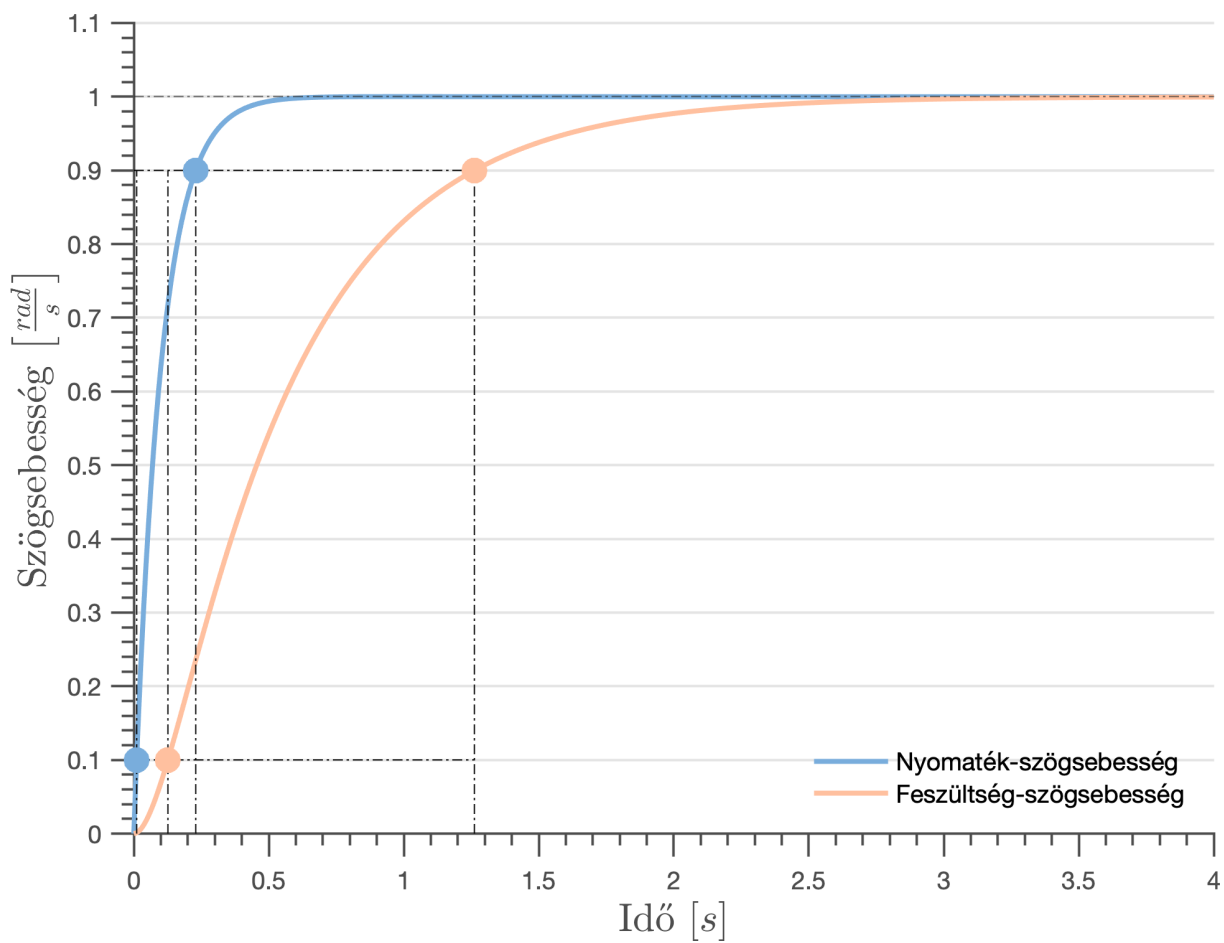
A rendszer dinamikája blokk mátrix alakban

$$\begin{bmatrix} \dot{\mathbf{x}} \\ \dot{\mathbf{e}} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \mathbf{A} - \mathbf{B}_V\mathbf{K} & \mathbf{B}_V\mathbf{K} \\ \mathbf{0} & \mathbf{A}_{bb} - \mathbf{K}_e\mathbf{A}_{\theta b} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \mathbf{x} \\ \mathbf{e} \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \mathbf{B}_\tau - \mathbf{B}_VK_c & \mathbf{B}_Vk_1 \\ \mathbf{0} & \mathbf{0} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \tau \\ \theta_r \end{bmatrix}. \quad (7.8)$$

Indirekt nyomaték visszacsatolás kontextusában, a rendszer szöggyorsulásának mérése alapján, az 7.2-es ábra mutatja a teljes blokkdiagramot. Ekkor egy becsült nyomaték érték kerül visszacsatolásra, melyeket

$$\tilde{\tau} = J\ddot{\theta}_s - \mathbf{C}_{\theta}\mathbf{A}\tilde{\mathbf{x}} \quad (7.9)$$

7.3. ábra. Külső nyomatékra és feszültségre adott válasz összehasonlítása, $J = 0.01 \text{ [kg} \cdot \text{m}^2]$, $K_m = 0.01 \text{ [kg} \cdot \frac{\text{m}^2}{\text{s}^2}]$, $B_m = 0.1 \text{ [kg} \cdot \frac{\text{m}^2}{\text{s}}]$, $L = 0.5 \text{ [H]}$, $R = 1 \text{ [}\Omega\text{]}$

7.1. táblázat. Physical parameters of the laboratory rig

	Symbol and parameter name	Value
m	pendulum mass (metal)	0.191 kg
J_p	pendulum mass moment (metal)	$5.73 \cdot 10^{-3} \text{ kgm}^2$
J_a	mass moment wrt. rotor axis (metal)	$3.027 \cdot 10^{-3} \text{ kgm}^2$
m	pendulum mass (plastic)	0.134 kg
J_p	pendulum mass moment (plastic)	$4.02 \cdot 10^{-3} \text{ kgm}^2$
l	pendulum half-length	0.15 m
r	arm radius	0.094 m
$\tilde{b}_1$	arm combined damping coeff.	1.148 Nms
b_2	pendulum damping coeff.	0.039 Nms
C	pendulum dry friction param.	0.011 Nm
N	motor constant	1.045 Nm/V
g	gravitational acceleration,	9.81 m/s^2
n_{gb}	gearbox ratio	8523/265
λ_1	1 st eigenvalue of system matrix A	4.39 s^{-1}
λ_2	2 nd eigenvalue of system matrix A	-11.09 s^{-1}
λ_3	3 rd eigenvalue of system matrix A	-656.7 s^{-1}

8. Stabilitásvizsgálat időkéséssel

8.1. Vizsgálati módszerek összehasonlítása

A rúd differenciálegyenlete

$$\ddot{\phi}(t) - \frac{6g}{l}\phi(t) + \frac{6D}{ml}\dot{\phi}(t - \tau) + \frac{6P}{ml}\phi(t - \tau) = 0 \quad (8.1)$$

A differenciálegyenlet Laplace transzformáltja

$$s^2\phi(s) - s\phi_0 - \dot{\phi}_0 - \frac{6g}{l}\phi(s) + \frac{6D}{ml}(se^{-s\tau}\phi(s) - \phi_{-\tau}) + \frac{6P}{ml}e^{-s\tau}\phi(s) = 0 \quad (8.2)$$

Kifejezve $\phi(s)$ -t

$$\phi(s) = \frac{s\phi_0 + \dot{\phi}_0 + \frac{6D}{ml}\phi_{-\tau}}{s^2 + \frac{6D}{ml}se^{-s\tau} + \frac{6P}{ml}e^{-s\tau} - \frac{6g}{l}} \quad (8.3)$$

A végérték frekvenciatartománybeli reprezentációban

$$\lim_{t \rightarrow \infty} \phi(t) = \lim_{s \rightarrow 0} \phi(s) = \frac{\dot{\phi}_0 + \frac{6D}{ml}\phi_{-\tau}}{\frac{6P}{ml} - \frac{6g}{l}} \quad (8.4)$$

Az időkésést Taylor-sorral közelítve

$$\phi(t - \tau) = \phi(t-) - \frac{1}{1!}\dot{\phi}(t)\tau + \frac{1}{2!}\ddot{\phi}(t)\tau^2 - \frac{1}{3!}\ddot{\phi}(t)\tau^3 + \dots \quad (8.5)$$

különböző rendű közelítésekkel

8.2. Stabilitás folytonos időben

8.3. Stabilitás diszkrét időben

9. Kísérleti eredmények

---

10. Összegzés

---

11. Következtetések

FÜGGELÉK

A. Measurement dataset

A.1. táblázat. Dataset for the equilibrium position measurement.

U_{in}	$\dot{\varphi}$	θ	U_{in}	$\dot{\varphi}$	θ
1.3	0	3.1415926536	1.3	0	3.1415926536
1.4	4.3	3.1415926536	1.4	-4.3	3.1415926536
1.5	4.7	3.1415926536	1.5	-4.7	3.1415926536
1.6	5.2	3.1415926536	1.6	-5.2	3.1415926536
1.7	5.67	3.1415926536	1.7	-5.67	3.1415926536
1.8	6.34	3.1415926536	1.8	-6.34	3.1415926536
1.9	6.61	3.1415926536	1.9	-6.61	3.1415926536
2	7.22	3.1415926536	2	-7.22	3.1415926536
2.1	7.72	3.1415926536	2.1	-7.72	3.1415926536
2.2	8.02	3.1415926536	2.2	-8.02	3.1415926536
2.3	8.5	3.8746309394	2.3	-8.3366666667	3.1415926536
2.4	9.0033333333	3.9677151662	2.4	-8.78	2.3561944902
2.5	9.5366666667	4.0666171571	2.5	-9.26	2.2514747351
2.6	9.9666666667	4.1306125631	2.6	-9.7	2.1758438008
2.7	10.4366666667	4.2120612615	2.7	-10.2	2.1060306307
2.8	10.7833333333	4.264421139	2.8	-10.63	2.0594885174
2.9	11.3933333333	4.3284165449	2.9	-11.1333333333	1.9605865264
3	11.84	4.3516876016	3	-11.55	1.9198621772
2.9	11.41	4.3225987808	2.9	-11.1033333333	1.9722220548
2.8	11.0133333333	4.2818744316	2.8	-10.6433333333	2.0653062815
2.7	10.5233333333	4.2353323182	2.7	-10.2633333333	2.1060306307
2.6	10.0566666667	4.1655191481	2.6	-9.7733333333	2.1700260366
2.5	9.5933333333	4.1015237422	2.5	-9.31	2.21656815
2.4	9.1266666667	4.0666171571	2.4	-8.8633333333	2.2514747351
2.3	8.55	3.9735329304	2.3	-8.4566666667	2.3329234335
2.2	8.2	3.8571776469	2.2	-7.9366666667	2.4609142453
2.1	7.71	3.7466401276	2.1	-7.5366666667	2.5539984721

B. Poster

Abstract

Irodalom

- [1] Hogan, N. „Impedance control of industrial robots”. *Robotics and Computer-Integrated Manufacturing* 1.1 (1984), 97–113. old. ISSN: 0736-5845.
DOI: [10.1016/0736-5845\(84\)90084-X](https://doi.org/10.1016/0736-5845(84)90084-X).
- [2] Hogan, N. „Impedance Control: An Approach to Manipulation: Part I—Theory”. *Journal of Dynamic Systems, Measurement, and Control* 107.1 (1985. márc.), 1–7. old. ISSN: 0022-0434. DOI: [10.1115/1.3140702](https://doi.org/10.1115/1.3140702).
- [3] Hogan, N. „Impedance Control: An Approach to Manipulation: Part II—Implementation”. *Journal of Dynamic Systems, Measurement, and Control* 107.1 (1985. márc.), 8–16. old. ISSN: 0022-0434. DOI: [10.1115/1.3140713](https://doi.org/10.1115/1.3140713).
- [4] Hogan, N. „Impedance Control: An Approach to Manipulation: Part III—Applications”. *Journal of Dynamic Systems, Measurement, and Control* 107.1 (1985. márc.), 17–24. old. ISSN: 0022-0434. DOI: [10.1115/1.3140701](https://doi.org/10.1115/1.3140701).
- [5] Kovács, L. L. és Stépán, G. „Dynamics of Digital Force Control Applied in Rehabilitation Robotics”. *Meccanica* 38.2 (2003), 213–226. old. ISSN: 1572-9648.
DOI: [10.1023/A:1022846419289](https://doi.org/10.1023/A:1022846419289).
- [6] Stépán, G. *Retarded dynamical systems: stability and characteristic functions*. Longman Scientific & Technical, 1989. ISBN: 9780582039322.
- [7] Stépán, G. „Vibrations of machines subjected to digital force control”. *International Journal of Solids and Structures* 38.10 (2001), 2149–2159. old.
DOI: [10.1016/S0020-7683\(00\)00158-X](https://doi.org/10.1016/S0020-7683(00)00158-X).